

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

V. évfolyam.

Szászsebes, 1901. Julius 9.

41. szám

A kincstáriak egyenruhája.

Ismételve volt már alkalmunk foglalkozni a kincstári erdészeti altisztek egyenruhájának az ügyével, kivált azóta, a mióta a földmivelésügyi m. kir. minister úr jóvoltából egyenruházati illetményben lettek részesítve ugyan, de egyidejűleg a legnagyobb szigorúsággal ki lett mondva az is, hogy ezentúl minden egyes kincstári erdészeti altiszt szolgálatának teljesítése közben feltétlenül és szigoru megtorlás terhe mellett köteles egyenruhát viselni.

Ez a legujabb intézkedés nagy forrongást idézett fel a kincstári erdészeti altiszteknél, nem az egyenruha viselésének kényszere miatt. mert hiszen az meg volt eddig is és minden józanul gondolkodó köztük tisztában van azzal, hogy fölöttes hatóságának feltétlen engedelmeséggel tartozik, a mint azt tőle nem csak a becsületérzés, kötelességtudás, de a letett eskü szentsége is megkívánja, hanem az okozta a nagy forrongást, hogy az eddigi egyenruhával, annak minőségével jóformán senki sem volt megelégedve, kivált pedig nagy aggodalmat okoz és komoly veszedelmet rejt magában az, hogy azzal, milyen is legyen a kifogástalanul szabályszerű egyenruha, senki sincs teljesen tisztában s akárhányszor a mit az egyik olyan-
nak lenni állit, abban már a másik szabályellenességet vél felfedezhetni.

Ilyen kétséges helyzetből felette nehéz a kibontakozás és a követendő eljárás a legnagyobb óvatosságot igényli, mert egy véletlenül elkövetett baklövés mérhetelen károknak lehet okozója. Mint minden egyes dolognál, úgy itt is a kezdet a legnehezebb, már pedig a kincstári erdészeti altisztek most állanak az alapvetés munkája előtt s így nagy gondot kell fordítaniok arra, hogy biztos és erős alapot tegyenek az alá az építmény alá, mely hivatva lesz esetleg több jövő nemzedéknek is szolgálatokat tenni.

A ruhának egyik legfőbb kelléke az, hogy tartós, erős szövetből készüljön, olyanból, mely az időjárás viszontagságait jól bírja, de nem szabad e mellett szem elől teveszteni a csinos-ságot sem, mert korunkban sokat kell adnunk a külső megjelenésre is. Sokan abban a tévhitben vannak, hogy az egyenruhának a csinos-ságát a különféle kacsaringós alaku, ragyogó sujtások, zsinórzatok, a fényes gombok s más hasonló czifraságok és sallangok adják meg, pedig ez nagy tévedés. Az igazi csinos-ság egyik fő kelléke az egyszerűség, mely egy-
uttal tanubizonyossága az emberi erények leg-szebbikének, a szerénységnek. Az egyenruha legyen minél egyszerűbb külalításu, a sok czifraság helyett azonban olyan a kiállítás, hogy ne vetközzék ki már az heti viselés után színéből, alakjából, hanem tartsa meg minél tovább az ő eredeti alját.

Az eddigi egyenruházkodásnál eddig az volt a legnagyobb baj, hogy minden egyes kincstári altiszt önmagára hagyatva saját tetszése és belátása szerint rendelte az egyenruháját, nem gondolva azzal, hogy a társa milyet rendel magának, minek azután az lett a furcsa és szinte kacajra készítő következménye, hogy ha egy pár kincstári erdészeti altiszt valahol összejött, mindegyik a saját egyenruhájába bujtatva, együttesen mégis olyan képet nyújtottak körülbelül, mint talán a most Kinában együtt működő különféle országbeli katonák, kik egyenkint ugyan egyenruhában vannak, de együttesen a legrikítóbb tarkaságot és változatosságot tüntetik fel.

Ennek a furcsaságnak elejét veendő, már most itt az ideje arra törekedni, hogy az egyenruha ne csak névleg, hanem tényleg is az legyen, a mit a neve mond s ha a mostani körülmények még nem is engedik meg azt, hogy az egyöntetűség az egész hazában alkalmazott összes kincstári erdészeti altisztekre pontosan kiterjedjen, igyekezni kell ezt egyelőre legalább hatóságokként elérni.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal altiszti személyzetétől vesszük az első hirt arra nézve, hogy egyenruházattal való ellátásuk céljából társulni és szervezkedni óhajtanak, mire nézve már ki is nyerték felettes hatóságuk előleges beleegyezését s alig lehet benne kétség, hogy ha majd legközelebb sikerül nekik egyenruházati szövetkezetüket megalakítaniok, annak

megerősítésétől, illetve jóváhagyásától a magas ministerium sem fog idegenkedni.

A szövetkezet megalakítását célzó s s nevezett erdőhivatal központi altisztjei által külső kartársaikhoz intézni tervezett felhívást lapunknak is beküldték s ezt érdemesnek tartjuk lapunk más helyén egész terjedelmében közölni, feltételezvé azt, hogy más erdőhatóságok altisztjei is hasonló elhatározásra jutnak s akkor esetleg a kezdésnél hasznos utmutatásul szolgálhatnak nekik a szászsebesiek által elfogadott irnyelvek.

A mint a felhívásból látjuk, a szövetkezet célja a mellett, hogy az egyenruházatnál a megfelelő szabályosságot és egyöntetűséget biztosítja, arra is nagy gondot fordítani, hogy a ruházkodás a társaság mellett még lehetőleg olcsó is legyen. Ezt a célt úgy vélik legkönnyebben elérni, hogy valamely jó nevű hazai posztógyárral szerződésre lépve, attól szerezzen be jó erős, tartós és kivált színét tartó posztót s ezt azután annak a szabónak adja feldolgozás végett, a melyik a jó és szolid munkát a legjutányosabban elvállalja.

Az eredmény majd meg fogja mutatni, hogy ezen a téren is éppen úgy, mint bárhol másutt a szövetkezés meg fogja teremni jó gyümölcseit.

Ez alkalommal nem mulaszthatjuk el a nem államkincstárnál munkálkodó és szolgálatban álló tisztelt olvasóink szives elnézését kérni, hogy a kincstáriak egyenruházati ügyével

A rovarpusztító madarak és állatok védelme.

Lenkey Sándor egyik kecskeméti lapba érdekes cikket ír a madarak és rovarpusztító állatokról, E cikkből a következőket közöljük:

Az öregebb kecskeméti emberek emlékeznek arra, hogy a szöleiket védelmezni hivatott ugynevezett közök bakhátjain elterülő cserjékben ezelőtt 50—55 évvel az éneklőmadarak százai repkedtek; a szőlők közt levő gyümölcsfákon sárgarigó hallatta hangját, az erdők fái tele voltak éneklőmadarakkal, a szabad természetben élet volt mindenütt, most kihalt, szomorú, néma minden, az éneklőmadarak zenéi helyett az undok rovarok millióit látjuk s halljuk, a mint ropogtatva teszik tönkre fáink leveleit.

A jelzett időben gyümölcsfáinkat nem lepték meg a különböző számtalan fajtájú rovarok milliói, nem tették kérdésessé gyümölcstermésünket, mint a mai nap; akkor a már megkötődött, szépen fejlődésnek indult s majdnem érni kezdő gyümölcseinek szárait nem rágták el a rovarok, mint most teszik.

Azon időben szőlőterméseinket nem dézsmálta meg a szőlőmoly és egyéb pusztító rovarvilág.

A mostani változott állapot vajjon magától, minden indok nélkül jött-e létre? Felelet reá: nem.

Tegyünk egy kis kirándulást a kecskeméti szőlők közei, megkapjuk reá a feleletet.

Alig haladunk el a közön néhány lépést, látunk a már említett szőlők bakhátjain elterülő cserjékből 7—8 éves iskolás fiukat előbujni, kezeikben apró madárfiakkal telt fészket tartva, mit ujjongva mutatnak fel reávarakozó pajtásaiknak, rá sem hederítve a mindenétől megfosztott, fejük fölött siró hangon, verdesve repkedő s őket messze, messze elkísérő madárpár keservére, melylyel boldogságuk gonosz kézzel elrabolt

gyakrabban s bővebben kell foglalkoznunk. Méltassák figyelmükre, hogy azt, a mit ebben az irányban teszünk, összeg egy tekintélyes részének a javára tesszük s ez által is a közös érdek szempontjából cselekszünk, mert az egész testület java okvetlen megkívánja az egyes részek boldogulását.

Végül legyen szabad ismételtén azzal a kéréssel fordulnunk az összes kincstári alkalmazottakhoz, hogy megismerve az ő javukat is célzó igyekezetünket, minket vállalkozásunkban lapunknak nagyobb mértékben való pártolásával támogassanak.

Néhány szó a fenyő épületifa kikezeléséről.

(Folytatás és vége).

III. A kifuvározás.

Akkor, midőn az épületfát garmadákba egyengetjük, már tisztában kell lennünk az igénybe veendő szükséges fuvarerő minémüségéről. a mi utóvégre nem is olyan nehéz, mert hiszen vidékünk fuvarerejét ismerjük, vagy legalább ismernünk kellene ezt is, mint mindazon tényezőket, melyekre erdőgazdaságunknál szükségünk van s tapasztalataink szerint a fát a garmadákba némileg osztályozva rakatjuk, a szerint, a mint egyik-másik törzs gyenge ketfogatú, — vagy pedig erősebb hármás vagy esetleg négyes fogatú fuvarnak legjobban megfelel. Tesszük ezt főképen azért — a mire kivált télen van szükség, — mert ha a fuvaros az összevissza gabalyodott törzsek között fuvarerejének megfelelőt nem talál s mi esetleg nem

vagyunk ott, könnyen megcsonkítja az erősebb törzset az ő kivánságának megfelelően.

Az épületfának lehetőleg egész hosszban való ki — vagy ki nem szállítását még a fuvarerőnél is jobban befolyásolja a közlekedési utak és szállítási eszközök minémüsége. Abban az esetben, ha a közlekedési út jó és a fuvaros vas — vagy aczél tengelyű szekérrel jöhet — mehet, a kiszállítás csekély gondot okoz, mert ha valamely törzset egy fuvaros nem bír kiszállítani, összezsugorolunk kettőt, sőt ha ez is kevésnek bizonyulna, esetleg hármat vagy többet is. Ennél sokkal több gondot okoz az olyan fekvésű vágás fájának a kiszállítása, a melyekben csak közönséges, girbe-görbe kanyarulatokon, dombnak fel, völgynek le haladó egyenetlen s kevésbé gondozott erdei utakkal van dolgunk. Ilyen esetben sokat, sőt legtöbbet segít rajtunk a jó tél, illetve szánút, legalább többet, mint a mi tudományunk, de ezt a kedvező esélyt azután csakugyan teljes erőnkől igénybe kell vennünk. Az összpontosított fuvarerővel egész erőnkől neki kell feküdnünk s ha a fuvarerőhöz mértén garmadáztuk a fákat, a fuvarozás simán fog folyni, de figyelmünk és éberségünk a fuvarerőnek megfelelő, szabatos megosztása körül itt se hiányozzék.

Elvünk tehát még mindig az, a mely szerint előzőleg eljártunk, hogy tudniillik a fát lehetőleg egész hosszában nyerjük ki, de vannak ám néha törzseink, a melyeket még a legjobb akarat és a legnagyobb igyekezet mellett sem hozhatjuk ki az ő teljes épességükben, olyan törzsek ugyanis, melyeknél hosszúságuk és vastagságuk mellett nem is megy csodaszámra a 10—14—16 köbméternyire tartalom, mert már itt nem is annyira épületi, mint inkább fűrészárura alkalmas fával van dolgunk. Ennél szerintem legezészerűbben úgy kellene eljárunk, a mint azt az értékesítési módzatunk legjobban engedi, mert ha a fára szerződéses vevőnek van, annál bizonyosan már előre meg vannak szabva a rönkök méretei, míg ellenben ha a

kedves gyümölcseit sirva kéri vissza; a gyermekek görönggyel dobálják őket, mindaddig, míg elmaradnak.

Tovább menve, látunk egy embert a szőlők közül kijöve, néhány agyonvert vakondot a közre kidobni.

Utunkat fovább tolytatva, látjuk hogy egy kis leány kötényében egy sündisznó-családot cipel, mit egy gödörből ásott ki s mutatja társainak a rabesaládot, a kötényéből kötni, pajtásaival mellé ülnek s várják, hogy a foglyok tüskés védelmi házaikból kinézzenek; azok szgeények mit sem sejtve, a veszély elmúltát gondolva, kitekintenek, mire a kis leányok a már előre elkészített, kihegyezett fadarabokkal el kezdik szurkálni szegények csupasz orrait, a mikor azok házaikba visszahúzódnak: erre a leányok megharagusznak: földhöz verik s dögölve ott hagyják őket.

Továbbmenve, látjuk, hogy egy már felserdült ifju, kezében ugynevezett „flobert“-puskát tartva, a cserjébe behúzódik s várja a madarat, mely az éhes fiainak szükséges rovar után kapva, kirepül a tisztásra s a lesipuskás lepuffantja.

Az ekkor éppen odaérő szőlő-csösz kérdőre vonja a fiatal embert, ez pedig válaszolja, hogy mi köze hozzá? A csösz a választ zsebre téve, távozik s az ügy el van intézve.

Továbbmenve, látjuk hogy néhány iskolásfiu egy kunyhó falára szárnyaiknál fogva bőregereket szegez ki.

Azt mondhatná valaki, hogy a fenti képek csak a képzelet szüleményei; korántsem azok, mindezeket czikkiró, természetesen különböző időben, a kecskeméti szőlők közeiben látta, de úgy hiszi, hogy ilyen eseteknek bármelyik kecskeméti ember szemtanuja volt már.

A komolyan gondolkodó, a rovarpusztító madarak az állatoknak a természet háztartásabani rendeltetését ismerő egyén mit mondjon a fenti képekre?

Mást józan észszel mondhat, mint azt: Uram, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.

A fent leírt szégyenletes állapotot megváltoztatni hivatva vannak az iskolák és a hatóságok. Ha e kettő karöltve együtt működik, úgy biztosra vehetjük,

fát csak bizonytalan vevőnek, a legközelebb fekvő fogyasztási piacon értékesítjük, tisztában kell lennünk azokkal a különféle méretekkel, a melyek a kontingensen lévő fűrészáru kereskedelemben leginkább használatosak.

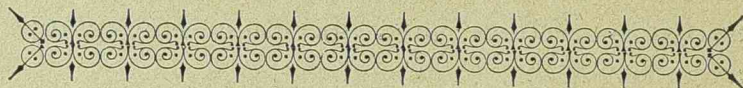
Az ilyen óriás törzset tehát mindkét esetben a meghatározott s legcélszerűbbnek mutakozó méretek szerint daraboljuk fel, de akkor is ügyelünk arra, hogy a szét darabolást ki nem kerülhető ilyen törzset lehetőleg az egyes méretek két-háromszorosával dolgozzuk fel, a mi vevőre nézve is célszerűbb, mert a hosszabb, de a méreteknek egyébként megfelelő fát sokféle használhatóságánál fogva előnyösebben használhatja fel és értékesítheti s ezért az ilyet jobban is szereti. Kerülendő a szét darabolás annál az oknál fogva is, mert ha gyenge törzset darabolunk szét, gyenge marad a fuvarrakomány is, a fuvaros tudniillik vihetne talán többet is, mert egy darab kevés neki, de ha azután kettőt már nem bír feltenni, abban az esetben kedve erősen megcsappan.

Befejezésül még egyszer ismétlem, hogy a kitermelésénél és szállításánál mindig első és fő elvünk maradjon az, hogy a fenyő épületfát lehetőleg egész hosszában nyerjük ki, mert az annál szebb, nagyobb a kelendőség s így az értéke is, a mi már magában véve is haszon az erdőbirtokosra, de nem megvetendő ama neyeresség sem, hogy az ilyen kitermelésnél a munkadíjknál nagy a megtakarítás és sok hiábavaló kiadás elkerülhető, ezen felül nem marad vissza az a sok törmelék, melynek jóformán semmi értéke sincs, mert még mint tűzifa is alig értékesíthető, de azért mégis el kell távolítanunk nem csak az erdő egészségének szempontjából, de gyakran azért is, mert az erdősitéseknél akadályul szolgál, ez tehát csak újabb fölösleges és célszerű eljárás mellett könnyen elkerülhető kiadást okozhat az erdőbirtokosnak.

Ilyen eljárás mellett nem csak hogy szolgálat-

adónk teljes megelégedését és bességét fogjuk kiérdemelni, a mi kell hogy mindig egyik legfőbb törekvésünk legyen, hanem ezen kívül még magunknak is sok gyönyörűségünk lesz a szép és sikerrel koronázott munkánknál.

Zsurilla Antal.

Felhívás

a szászsebesi m. kir. erdőhivatal kerületében alkalmazásban álló erdészeti altisztekhez.

A földmívelésügyi m. kir. Minister úr Ö nagyméltósága ugyanakkor, midőn folyó évi 29160 számú magas intézkedésével az államkincstár szolgálatában álló erdészeti altisztek részére egyenruha átalányt kegyeskedett engedélyezni, egyuttal a vonatkozó régibb rendeletek felfrissítésekép elrendelni méltóztatott az egyenruhának szolgálatban leendő kötelező viselését s az ezen rendelet ellen vétőknek szigorú megfenyítését.

Eddig viselt egyenruházatunknál gyakran volt alkalmunk tapasztalni, hogy annál drága volta mellett is nem volt meg az egyöntetűség, gyakran szabályellenesen volt kiállítva, a nyaka pedig igen sok esetben annyira gyarló volt, hogy színét rövid viselés után elhagyván, abban csak pirulva lehetett a nyilvánosság előtt mutatkoznunk, ezeken a hiányokon kívül pedig még tartóssága is kifogás alá esett.

Hasonló bajoknak a jövőben elejét veendőket szükségesnek vélnök a felettes erdőhivatalunk kerületére kiterjedő „Egyenruházati Szövetkezet” megalkítását és annak felettes hatóságunk felügyelete alá helyezését.

A szövetkezet célja lenne gondoskodni arról, hogy tagjai részére szabályszerű színű, jó és tartós posztó szereztessék be s annak olcsó és minden tekintben kifogástalan feldolgozása vállalati úton biztosíttassék, eme

hogy a következő nemzedék a rovarrevő madarakat és állatokat már nem üldözi, de sőt ápolni fogja.

A mai szégyenletes, káros állapot nem a magyar nép vagy gyermek kegyetlenségi hajlamában leli indokát, hanem abban, miszerint nincsen tisztában azzal, hogy a madarak és állatok közül, melyek ellenségeink, melyek segítő barátaink.

Hála a földmívelési ügy jelenlegi vezetőinek kik nem kimélnék sem fáradságot, sem anyagi áldozatokat, hogy a néppel kézzelfoghatólag ismertessék meg azon madarakat állatokat, melyek nekünk nehéz munkáinkban segítő társaink.

Czikkiró a nép felvilágosítását tartja a kérdésben első főadatnak s ismerteti Darányinak ez irányban indított akcióját, Hermann Ottó népszerű könyvét.

A madárvédelem érdekében kiadott miniszteri körrendeletnek — mondja czikkiró — csak akkor lesz foganatja, ha szigorúan végrehajtatik minden személyválogatás nélkül, az áthágást a büntetés azonnal követi, mert a népnél ilyenféle egyházi erkölcsi fel-

szólítás nem igen szokott eredményre vezetni, gyermekeit — tekintettel arra, hogy az ilyenféle kihágást leginkább azok szokták elkövetni — csak akkor tartja erre vonatkozólag kordában, ha helyette néhány koronát fizetnie kell; sajnos, ez így van!

De nemcsak a rendelet áthágóit kellene büntetni, hanem a kötelességeiket hiven nem teljesítő közegeket is, a csöszöket, mezei és erdei öröket és utkaparókat, mert félő, hogy ezek, különböző okokból az áthágókat nem jelentik fel.

A nép közt azon vélemény van elterjedve, hogy az ő tulajdonukban neki senki sem parancsol: ebből kifolyólag a vele közvetlenül érintkező alsóbbrendű közeg sem igen bátorkodik őt kérdőre vonni, sőt még néha osztja is annak véleményét; tehát mind a tulajdonossal, mind a vele közvetlenül érintkezni szokott hivatalos alsóbbrendű közeggel meg kell értetni, hogy az közvagyon, azt bántani, megsemmisíteni nem szabad, annál inkább, mert akkor önmagát károsítja meg.

Hogy a tilalmat a földmívelő-, szőlő- és gyü-

intézkedések által pedig lehetővé tétessék az, hogy valamennyien egyöntetű és a szabályoknak mindenkben megfelelő s a mellett lehetőleg olcsó egyenruházattal láthassuk el magunkat.

Az előadott czélok elérésére szükséges, hogy valamennyien kivétel nélkül az alakítandó szövetkezetnek tagjaivá legyünk azzal a kötelezettséggel, hogy annak megalakulása után egyenruházati szükségletünket csakis szövetkezetünk útján s az ő közvetítésével fogjuk beszerezni.

Ebből kifolyólag s felettes hatóságunk előzetes engedélye mellett felhívjuk összes kartársainkat, hogy az Egyenruházati Szövetkezet tervéhez elvben hozzájárulni, az erre vonatkozó nyilatkozatot sajátkezüleg aláírni s ezután a központi altiszti személyzethez juttatni sziveskedjenek.

A szövetkezet megalakítása, alapszabályainak kidolgozása és azok megerősítése iránt az összes nyilatkozatok beérkezése után fog intézkedés tétetni.

Szászsebesen 1901 évi július hó 5-én

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal
központi erdészeti altisztjei.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kötelezőleg kinyilatkoztatom, hogy abban az esetben, ha a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál alkalmazott erdészeti altisztek Egyenruházati Szövetkezte végérvényesen megalakul, annak tagja leszek s alávetem magamat az alapszabályok szerint reám rovandó mindenféle kötelezettségeknek.

Minek hiteléül jelen nyilatkozatot sajátkezüleg aláírtam.

Kelt 1901 évi hó

A fenti felhívás kibocsátása előtt tájékozás lesz beszerezve arra nézve, hogy mely hazai posztógyárból lehet jó minőségű posztót legjutányosabban beszerezni, miről majd annak idején lapunk tisztelt olvasóit is értesíteni fogjuk.

mölcstermelő nép szeme előtt lássa, célravezető volna a szőlők, erdők és szántóföldek, rétek kimagasló helyein egy tábla kifüggesztése, melyen olvasható betűkkel kirva lenne, hogy a rowarevő madarak és állatok védelme minden tisztességes egyéneknek oltmában ajánlatik s az ellene vétőknek a büntetése is kitüntendő lenne rajta.

A hasznos madarak és állatok védelme tárgyában új korszakot alkotni hivatott Hermann Ottó könyvre.

Ha fent sorolt óvó- és védelmi itnéskedések szigorúan betartatnak s minden hivatott tényező és a társadalom kötelességeit hiven teljesíti, úgy a következő nemzedék már kétségkívül tudatosan oltalmába veszi a rowarevő madarakat és állatokat s épp úgy vallási kegyelettel őrzi, mind jelenleg a fecskét; akkor majd nem fogják a számtalan faju rovarok milliói rozs-és tisztabuza-vetéseinket ellepni, belőlük a mi élelmünkre szánt életnedvet kiszívni, megsemmisíteni; akkor majd nem fogják gyümölcsfaink virágait szétrombolni s 'a már-már majdnem érni kezdő gyü-

Hasznos tudnivalók

A tarlórépa termesztése. A tarlórépa embernek s állatnak egyaránt táplálékát képezheti. Az ember fogyasztja nyersen és mint jóízű főzeléket besavanyítva; az állat kaphatja főzve, mosléknak higitva a disznó, felszeletelve, páczolva a szarvasmarha.

A tarlórépa termesztése körül legjobb eljárni a következőképen. Vetését buza, rozstárlóba vagy valamely üres táblába lehet eszközölni, ami még jobb kevés féltrágyával.

Ha megadtuk a trágyát, körülbelül minden kilencz-tíz lépésnyire egy kupacot, ezt rendesen elteregtetve felszántjuk, azután jól megfogasoljuk, hogy a talaj ne legyen igen hantos. Ezt követi a vetés, mely lehetőleg ritka legyen. Legjobb három ujjal elvetni.

A sűrű vetést a tarlórépa nem szereti, mert nem tud sem lombra, sem gumóra kifejlődni.

A tarlórépa vetési ideje július vége vagy augusztus 1—7-ig tart. Teljes kifejlődését október végével nyeri, de kedvező ősz mellett, Lipót napjáig (nov. 15-ig) is a földben hagyható, de azután már okvetlen ki kell szedni. Ha rideg ősz mutatkozik, úgy előbb szedendő ki, szóval, hogy a fagyok ne ériék a földben. Ki lévén szedve dus levélzetétől megtisztogatva hosszú prizmákba lehet rakatni, legjobb másfél méter széles és 20 cmre mélyített árkokban egy méter magasra felkupacoztatni, vékony réteg szalmát reáhintve, földdel vékonyan betakarni és 1—2 öltre szelelőkkel ellátni.

A tarlórépa, mint póttakarmány igen jó szolgálatot tesz s amellet, hogy jó erőben lévő földünket kihasználhatjuk, téli takarmányunkat megszorítja. Érdemes termelni, de csakis olyan földben amely keveset érzi meg, hogy néha egy esztendőben két termést vettünk.

mölcseinket leollózni, szőlőfürteinket beszöni, hanem szolgálnak arra, a mire a természettől rendeltetve vannak: A rowarevő állatok és madarak táplálására: akkor majd helyreáll a természet általuk megzavart rendszeres életrendje.

Egy medvecs család költözködése.

A borgói havasok keleti oldalán fekvő Vale Sztezsza nevű erdőrészben tömött sziklacsoport emelkedik, a melynek oldalában eddig még senki által meg nem fejtet gótbetűs írás látható. A betűk fölött három vésett kereszt van, miért is az oláh nép a sziklát Csatra Szkizse-nek, keresztsziklának nevezi. A szikla tövénél rézsutos barlangszerű nyílás tátong, a melyről töméntelen, különösen a kincskeresőket érdeklő dolgot regélnek. Mind a mellett még nem volt ember, a ki a barlangot át merte volna kutatni s így több mint bizonyos, hogy a dráku (ördög) őrízte mérhetetlen kincs örök időre rejtve marad a föld gyomrában. E

Az oltó készítése. Minthogy a sajt izére s jó-ságára az oltónk minősége nagy befolyással van, az oltó előállítására nagy sulyt kell fektetnünk. Az oltó előállítására kéthetesnél fiatalabb s lehetőleg csak tejjel táplált borjunak gyomrát kell használni, mert mentől fiatalabb állat gyomrát használjuk, annál több erjesztőanyagot tartalmaz az. Oltót legcélszerűbben úgy készíthetünk, hogy a borjogyomrot felfujva, a szabad levegőn megszáritjuk, a reátapadt zsírrészeket gondosan eltávolítjuk s kis darabkákra elaprózzuk s sulyának megfelelően 50 %-nyi konyhasót, kevés borsot adva hozzá, boreczetbe beáztatjuk. A felázott tömeget gömbbé gyurjuk s 24 óráig szikkasztjuk, ezután annyi irót adunk hozzá, hogy kellőleg tapadjon, ekkor kölnyi darabokká nyomkodjuk össze a darabokat mérsékelt meleg helyen 3--4 hétig feküdni hagyjuk, ezt követőleg gyengén megfüstöljük s további használatra elteesszük. Az így elkészített oltóanyagot oly módon használjuk, hogy az ökölnyiből egy darabkát letörünk s azt tiszta vízbe szobai hőmérsék szerint állítjuk s az így kapott folyadékot ruhán átszűrve, a tejhez keverjük.

Gyilkos fiu. A kis-kágyi szántóföldeken Erdei Imre 17 éves fiu, aki Szabó Lajos székhelyi korszakosnál mint hetes szolgált s kit vadőrnek küldött ki, szíven lőtte játszótársát, Zámbo Horvát Mihály 13 éves fiut, mert ez állítólag nem akarta teljesíteni azt a kívánságát, hogy egy fáról a madárfészket lehozza. A gyilkos vallomása szerint egy csapat seregély repült a fejük felett s a revolvert Zámbo Horvát Mihály ki akarta venni Erdei kezéből, hogy ő lőhessen, de a revolver véletlenül elsült s Zámbot szíven találta. A velők levő harmadik fiúnak Major Józsefnek azt mondta ezek után Erdei, hogy a hullát huzza be a sás közé, Major azonban megtagadta

ezt és el is szaladt azonnal, Erdei utána lőtt a revolverrel, de szerencsére nem találta. A fiu egyenesen Székelyhidra szaladt szüleihez, kik a csendőrséget értesítették és a gyilkos fiut gazdájánál csakhamar elfogták.

Tánc után. Péter-Pál napján vigan voltak a hegyesiek is. Fülek Antal, fiatal gazdaember a feleségével szintén elment a nagykorcsmába, ahol szót a zene s táncoltak a legények, leányok. A Fülek Antal fiatal felesége is sokat táncolt, mignem a férj megsokalta a dolgot s megtiltotta a menyecskének a táncot. Az asszony azonban nem hallgatott az urára. Este aztán együtt tért haza a házaspár. Otthon számon kérte a férj az engedelmiséget s a szóváltás folyamán Fülek Antal felkapta a rozsdás fejszét s úgy fejbe sújtotta vele az asszonyt, hogy az szörnyet halt. Fülek menekülni próbált, de az emberek üldözőbe vették a gyilkost aki üldözői elől a község szélén levő kutba ugrott, honnan azonban még élve huzzák ki.

A kedélyes rablók. Egy New-Yorkból érkező tavírat arról ad jelentést, hogy a Great Northernvasutnak egy nyugat felé menő vonatát minap délután egy montánai község mellett három álarcos rabló megállította. A rablók dinamittal felrobbantották a vonaton levő pénzszekrényt és a benne talált 40.000 dollár készpénzt és értékpapírokat ellopták azután elvagtattak. Utasokat nem raboltak ki. Egy utast és két vasuti alkalmazottat revolverrel megsebesítettek. A rablók üldözésére erős rendőrséget küldtek ki. Óh, boldog Amerika, ahol nemcsak a sikkasztók, tolvajok s a reményeikben csalódott hajótöröttek keresnek új házat, lassacskán átveszed Olaszhon rablóromantikájának vezérszerepét is. A Muslinók s másnevű hírhedt banditák immár porló hamujokban aluszszák álmukat, de te gondoskodni fogsz arról, hogy a romantikus lelkületeknek állandó tápanyagot szolgáltatass fantáziájuknak rablóhistoriáddal. Micsoda rablók, micsoda pipogya utasok! Aki a yanket ismeri, az nagyon jól tudja, hogy van bennünk annyi jóra való elővigyázat s tapasztalat, hogy még a szomszéd utcába sem indul el, anélkül, hogy zsebébe ne csuszdatná a buldogg-revolverét s amikor „sprengolták a kasszát“ könnyű szerrel elbántak volna a banditákkal. No még ennél kedélyesebb foszfogatást el sem lehet képzelni. Megállít három ember egy vonatot, nekicihelődnek a

a minap, a mikor a közeli sűrűségben erős ropogást hallott. Tisztában volt a helyzettel, mert nagyon jól ismerte a medve csoszogó lépését. Fegyverem, írja nekünk, de még botom sem volt s így célszerűnek véltem bujósdi játszani, a mire az említett barlang szája alkalmas helyül kínálkozott. Fejemet a nyílason félig kidugva, kíváncsian vártam a medve közeledését. Nem kellett sokáig várakoznom, csakhamar előbukkant a mackó. Hátsó lábára állott, akár csak az ember s a karjaiban egy bocst szorongatott, a mely csöndesen szundikált az anyja melegítő kebelén. Körülbelül tíz lépésnyire tőlem állott meg az anya, majd hátra tekintett s erősen morogni kezdett. Ujabb zörejt hallatszott s csakhamar előkerült a másik, de sokkal hatalmasabb medve, a mely lombán az anyamedve felé tartott. A nőstény erre nagy óvatossággal egy gyepes helyre tette le kölykét és eltávozott. Alig tíz perc múlva visszatért a másik bocscsal, a mire azután az egész csapat megindult. Elül ment a nőstény medve, karjaiban szorongatva a kis bocst, utána a másik

bocs, a mely erősebbnek és kifejtettebbnek látszott, nyilván azért engedték gyalogosan, s utolsóinak kullogott a medvekan. Egyszer csak utjokat állja egy az ösvényen fekvő s az őserdőkre emlékeztető óriási fatörzs. Elsőnek nagy óvatossággal átment rajta a nőstény. Utána kapaszkodott a bocs, de bármennyire kapaszkodott, nem bírta még a nagy emelkedést. Türelmesen nézte egy ideig az apa a kölyök erőlködését, de végre megunhatta a várakozást, nagyot lökött fejével a bocson, úgy hogy ez többször bukfencet vetve a levegőben, átrepült a fatörzs tulsó oldalára. Az anyamedve egyet morgott s tovább haladt az előbbi sorrendben a medvecsalád, a melyet régi tartózkodási helyéről a közelben dolgozó famunkások zavartak ki.

ADOMÁK.

- Bába: Károlyka, megmondtad apádnak, hogy a golya két testvért hozott?
- Károlyka: Meg.
- Bába: No, aztán mit szólt? Örült?
- Károlyka: Azt nem tette, hanem — pofonvágott.

kasszának, leállítják a földre, azután szétrobbantják, hogy szerterepüljön a sok pénz, amelyet azután szépen összeszedgetnek, eközben pedig a yankek zsebredugott kézzel nézegették a „műveletet” s mikor elkészültek a kasszával, odébb lovagoltak, üdvöletképpen párat puffantottak, a golyók azután — mint a jelentés mondja — némi kárt tettek egy utasban s két vasuti alkalmazottban.

Vidám végrendelet. Eredeti módon végrendelezett egy Bucz nevű untermais-i osztrák villatulajdonos, a ki a minap halt meg. Bucz, a ki egy majdnem két méter magas óriás volt, az ottani veterán-egyesületben a zászlótartó tisztét viselte. Végrendeletében meghagyta, hogy temetésénél a veterán-egyesület három hektoliter bort kapjon. Azonkívül elrendelte, hogy koporsójába fejtől üvegtáblát helyezzenek el, hogy láthassa, a mint bajtársai isznak. A végrendeletet a halott hozzátartozói pontosan végrehajtották.

A králytigris szökése. A morvafehértemplomi állatseregletből minap reggel nyolc órakor megszökött egy tigris. A fogságából megszabadult fenséges állat nem azt tette, amit a novellairók fognak rá az ilyen állatra. A morvafehértemplomi tigris, nem törte ki börtöne rácsait, nem rohant rá a bámuló, hitvány tömegre, nem vágta éhes karmait a husukba s nem tépte ki senkinek a beleit. A már elfáradt királytigris, amely Morvafehértemplomban megnyugodott már a sors kegyetlenségeiben s ősz, roskadt filozófus lett, csöndesen sompolygott ki börtönéből s az édes szabadulás utolsó kísérletét fölhasználva, tisztos polgárhoz illően egyenesen a vásártérre ment s ott sétálni kezdett.

Egy bátor rendőr, aki nem értheti, hogy a tigriseket is megszelidítheti az élet, meglátta az állatot s revolverrel agyonlőtte.

A tigrisnek ez a tragédiája. Ne legyen szelid, ha egyszer tigris s ne haljon meg olyan szégyenletesen, mint egy menekülő csirkefogó.

Szivós életű állat. A Beluga nevű newyorki bálnavadászó hajó a Behringi Tengerben nemrég egy roppant nagy bálnát fogott, melynek husába egy szigonyt találtak benőve. A bálnavadászoknál általános szabály, hogy a szigonyba a hajó neve be legyen vésve, melyhez tartozik. Így vették észre, hogy a szigony a Montezuma nevet viseli. A Montezuma — mint később kiderült — tényleg bálnavadászó hajó volt, 1850-ben azonban leszerelték. A most elejtett halóriás ötven évig hordotta magában a szigonyt, a nélkül, hogy baja lett volna tőle.

Varázsige a vizbefulás ellen. Mivelhogy nemcsak a középkorban, de a jelenben is hatásosak a varázsigék, azért ebben a formában teszszük szavá a vizbefulás ellen való legtermészetesebb védekezést. A varázsige három pontozatból áll, melyek közül az első az, hogy: meg ne ijedj, a második az, hogy: viz alatt tartsd a karjaidat, a harmadik pedig — ez által némi sérelem esik ugyan az uszni nem tudónak emberi méltóságán — utánozd a kutyát. Az első pont nem szorul semmiféle továbbá megokolásra mert hiszen az ijedség lefokozza vagy kizárja a lélekjelenlétet, ennek hiánya pedig életveszély idején nem egyéb, mint a halál jogainak végrehajtása közben tanúsított — passzivitás. Hogy miért kell az uszni nem tudó és hullámokkal küzködő embernek víz alatt tartania mind a két karját, ennek magyarázatát részletesen megadja a fizika, nevezetesen a fajsúly törvénye, e törvényt pedig illusztrálja vagyis megvilágítja a mindennapos tapasztalás. Az emberi test sulya körülbelül meg-elel ama vízmennyiség snlyának, melyet az emberi test

a vízből kiszorít. A vízbe esett ember mindaddig, míg tele nem szívja magát a folyadékkal: vízszinen marad. A szabályszerű uszásnak mozdulatai éppen csak hogy irányt adnak a test tovább mozgásának és valamivel, két vagy három centiméterrel emelik magasabbra az emberi testet, mind amilyen nivót a víz színén uszás nélkül elfoglalna. Ha azonban a hullámok közé került ember ijedten égne emeli a kezeit, ami az uszni nem tudónál a rémület által sugalmazott első mozdulat, akkor valamivel kevesebb vizet szorít ki az emberi test, amennyiben a levegőbe nyújtott karok éppen semmi vizet sem szorítanak ki. Ez a kis különbség azután kétszeresen hat. Egyrészt az által, amit az imént említettünk, másrészt pedig azért, hogy a levegőben kalimpáló karok sulya a emberi test sulyát fokozza. A profán formájú, de gyakorlati tartalmu varázsigének utolsó pontja amely a válságos helyzetben vergődő embernek a kutyát jelöli meg utánzásra méltó eledánykép gyanánt, a hármastanácsnak legpraktikusabb része. A vízbedobott kutya természetes ösztönénél fogva nem tesz egyebet mint azt, hogy: jár. A kutya uszótempója ugyannis semmi más, mint az ő szárazföldi rendes mozgásának megismétlése a vízben. Ugyanabban a sorrendben rakosgatja lábait előre a habok közt, mint akár a fővárosi aszfalton. Ha pedig a vízbeesett ember utánozza a vízbedobott kutyának természetes mozdulatait, akkor még mindig magasabb rendű állatot utánoz, mint az, aki szabályos tempókkal uszik. Az utóbbi ugyanis a béka mozdulatait fogadja el modelnek.

A legdrágább arckép. Mükincseket árvereztek Londonban s a műértők, milliomosok és képkereskedők egymás hátán tolongtak. Több mint száz darab kép és szobor jutott már új gazdának birtokába, mikor Dysart hercegnő arcképére került a sor {3500 guinea (cirka 100.000 korona) becsárban. A műértők szemre vették az értékes arcképet és gyors ütemben megindult a verseny Dysart hercegnő festett énjének bírásáért. Mr. Dunyeen angolhoz illő nyugalommal licitálta tul valamennyi riválisát és 14.050 guináért (körülbelül 300.000 korona) vásrolta meg a mükincset.

A világ legnagyobb órája. Eddig Filadelfia dicsékedhetett azzal, hogy 137 méter magas tornyában van a világ legnagyobb órája. Most Párisé lesz ez a dicsőség. A most épülő lyoni pályaudvar 67 méteres tornyában lesz a legnagyobb óra. A legnagyobb óra lapjai 8 méter átmérőjűek. Az óraszámok 95 centiméter hosszúak. Az alumíniumból peremutató teljes hossza 4 méter és a hat kiló nehéz tengelytől számítva 3,05 méter hosszú; a sulya 15-2 kilogramm. Az óramutató 2,9 méter, illetve a tengelytől számítva 1,95 méter hosszú és 9 kiló nehéz. Az órát éjszaka az óralap mögött elhelyezett 12 villamos ilylampa világítja meg.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradsky Emil.

TÁBLÁKAT.

Erszébet emlékfák megjelölésére,
Legeltetési és más tilalmi táblákat
bármely nyelven, esetleg egyszerre
három nyelven is tartós anyagból,
lemoshatlan festéssel legjutányo-
sabban készít

Winkler Gusztáv
Szászsebesen.

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállítású

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának.

Kiváratra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálok és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

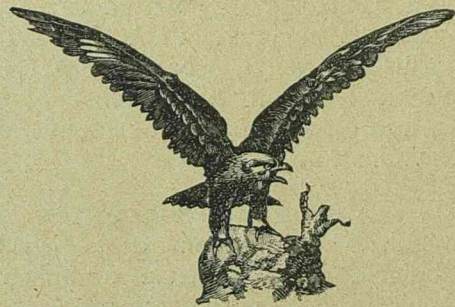
BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRAS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRAKNAK STB. STB.

ÓRAK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KESZPENZÉRT VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE.

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.